

Børne Blad

Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Nr. 13.

28de mars. 1897.

23de aarg.

To butiker. I.

Børneblad

udkommer hver søndag og koster 50 cents for aaret, betalt i forstud. I pakker til en adresse paa over 5 eksplr. levers bet for 40 cents, og over 25 eksplr. for 35 cents. Et Norge koster det 60 cents.

Benge og bestillinger, samt alt, hvad der angaar expeditionen, sendes direkte til LUTH. PUB. HOUSE, Decorah, Iowa.

Alt vedkommende redaktionen af bladet sendes til Rev. C. Wulfsberg, Decorah, Iowa.

De unge korsfarere.

(Fortættelse.)

Otto havde først faaet høre svage rygter derom; men snart fik han af reisende kjøbmænd høre mere og ikke mindst om den tro, som mange kristne havde paa, hvad disse børn vilde kunne udrette. De stolte riddere havde for meget kjæmpet i tillid til egen styrke og tapperhed; derfor vilde Gud benytte de svage børn for at vise, at han var hærfarernes herre, og at det ikke kom an paa menneskelig magt, men paa at have ham med i kampen. Otto havde snart besluttet sig til, at han med sin søster vilde være med; haabet om kanske i det fjerne land at møde den elskede far gjorde ogsaa sit, og den lille søster var ikke vanskelig at overtale; hun vilde alt, hvad hendes bror vilde, og havde endnu mindre end ham nogen forstaaelse af alle de farer og lidelser, som vilde møde dem. Og saa var de flygtet fra borgen for at faa være med paa barnetorstoget til det hellige land.

Otto skildrede med levende farver, hvorledes han havde tænkt sig dette forstog, og med længsel tænkte han paa den tid, da de mange tusender af børn skulde samles i Italien for derfra at færes over Middelhabet til det hellige land. Han bad fru Maria om ikke at spørge efter hans navn; han frygtede saa for sin onde slegtningss efterfølgelser.

Borgfruen forlangte heller ikke at faa vide, hvorfra de var. Hendes hjerte var fyldt af medlidende med de stakkars børn, som var flygtede hjemmefra, og som vilde komme til at møde saa mange farer og lidelser. Ogsaa hun havde hørt om det paa-tænkte barnetorstog; men det var saa langt fra, at hun ansaa det for et Gud velbeha-geligt forehavende, at hun tværtimod var

bleven forfærdet over saadan vildfarelse og misforstaaelse af Guds vilje. Men ved det syge barns leie var ikke tid og sted til at drøfte denne sag nærmere.

Tilslut begyndte lille Helvig at bedres; der var almindelig glæde paa borgen, da det blev bekjendt; alle havde i de sidste dage gaaet i urolig spænding for det elskelige barn, og ikke mindst jublede Otto, da han fik vide, at der ikke længere var nogen fare for hans søster. Den lille syge var naturligvis fremdeles svag og mat efter en saa alvorlig sygdom, men hun fik sove godt og bedredes.

Otto fik ikke lov til at bære formeget inde hos søsteren; denne trængte uforstyrret ro. Han streifede derfor meget om i skov og mark sammen med Balborg og Albert. Ogsaa Wolf var som regel med; der var formelig venstabs mellem ham og Otto nu. De tre børn blev mere og mere uadskillelige; men Bertel brydte ingen af dem sig om; han maatte paa afstand se paa, hvorledes hans søstende morede sig sammen med den fremmede ridderføn; han sølte sig mere tilovers end nogengang før og vandrede venne-løs og glædesløs omkring.

En aften, da det blev ham for tungt at høre paa de andres jubel, sneg han sig op paa Helvigs kammer, satte sig stille ved hendes seng og klappede hendes magre hænder. Hun saa paa ham med sine store mørke øine.

Bludselig kjendte hun ham igjen.

„Du har engang baaret mig“, hviskede hun.

„Ja, husker du det endnu?“

Barnet nikkede og luskede øinene. Uden at røre sig blev han siddende en hel time ved hendes seng; han sølte sig saa lykkelig; det venlige, taknemlige smil, hvormed barnet havde gjenkjendt ham, gjorde ham saa godt; han glemte de bitre tanker, som nys havde fyldt hans sjæl. Moderen var bleven forbauget, da hun kom ind og fandt ham siddende der, men hun jagede ham ikke, og hun satte sig stille i nærheden af ham.

Fra denne dag begyndte et nyt liv for Bertel. Naar han kom hjem fra sit arbejde, gik han altid op til den lille syge, og det var rørende at se, hvor gode benner de to efterhaanden blev; forbauget saa moderen, hvorledes hendes søns mørke tause stikkelse atter sammen med den lille livnede op, hvorledes han kunde snakke og le med hende uden

at blive træt. Han sad saa taalmodig hos barnet og var derfor meget heldigere selskab for hende end Otto, som var saa urolig og livlig, og som hun derfor mere end en gang maatte se til at faa ud igjen, naar han var kommet ind.

Og Otto lyste sig aldeles udmærket i Alberts og Valborgs selskab; han kjædede sig aldrig; alligevel længtes han dog efter at kunne drage videre; han glemte ikke en eneste dag sit store maal. Han fortalte ogsaa sine to legefamerater derom; i begyndelsen havde de med vantro forbauselse hørt paa ham, naar han begyndte at tale om barneforstøget og alt, hvad det skulde udrette i Palæstina; ja Valborg havde endog leet af ham og spurgt, om han troede, tyrkerne var en flok sauer, som han kunde jage med sin knortekjæp. Men den fremmede guds store dybe begejstring, hans uroffelig overbevisning om, at dette forstog var Guds vilje, og at det vilde lykkes børnene at befri Kristi grav, gjorde dag for dag mere og mere indtryk paa hende. Det varede ikke længe, før hun med gløden interesse lyttede til hvert ord om det paatænkte forstog.

Trods al hendes egenfindighed og vilde ustyrlighed var hun paa sin vis et fromt barn. Som mindre havde hun saa mangen gang grædt af bevægelse, naar moderen fortalte om Jesu lidelse og død, og endnu kunde hendes øine fyldes med taarer naar pater Anselmo bad hende om endelig at komme død og evighed ihu; livet var kort, og al menneskets herlighed som de vakre blomster, der saa snart visner.

Naar Otto talte om forstøget og om muligheden af, at han kunde komme til at miste livet i det hellige land, pleiede han freidigt at sige: „Hvad gjør det, om jeg kommer til at dø i kampen for den dyrebare Frelserens grav. Hvis jeg dør, vil han skjænke mig et evigt liv hos sig.“

Dette gjorde indtryk paa de to søskende, og ogsaa de blev grebne af længsel efter at høre til de lykkelige, som fik kæmpe for at rive Frelserens grav ud af tyrkernes hænder.

Jo mere Helvig bedredes, desto mere urolig blev Otto efter at komme affæd. Hans bedrøvelse var derfor stor, da fru Maria en dag sagde ham, at der vilde gaa maaneder hen, før hans søster vilde blive stærk nok, til at følge med, og at han helst burde opgive enhver tanke paa at tage hende

med sig; det svage barn vilde aldrig kunne holde ud en saadan reises besværligheder. Helvig skulde faa lov til at være paa borgen, indtil enten hendes far kom hjem, eller hun blev hentet.

Dette var en haardt slag for Otto. Skulde han virkelig reise fra den kjære søster? Skulde hun, det rige grebebarn, overlades til fremmede folks barmhjerlighed? Han var ikke i tvil om, at de snilde folk vilde behandle hende ligesaa godt som sine egne børn, men —

„Al, dette „men“ drev taarer frem i hans øine. Maatte det da være saa! Var der ingen anden udvei? Han vilde bære sin søster, naar hun blev træt; han skulde hjælpe og beskytte hende!

„Tænk bare paa den kolde natteluft og mangel paa styrkende mad!“ sagde fru Maria „din søster vil desværre vist altfor snart blive syg igjen — kanske langt fra en eneste menneskelig bolig. Hvorledes vil du kunne forsvare at tage hende med paa saadant og kanske komme til at se hende død i en stor skov eller paa et øde fjeld.“

Efter lange kampe maatte Otto tilfaldt fortælle lille Helvig, at han maatte reise og lade hende blive tilbage. Jo før han reiste, desto før vilde han og faderen vende tilbage fra det hellige land og hente hende.

Bertel var tilstede, da Otto fortalte sin søster dette, og hjalp troelig at berolige det grædende barn og udmalte for hende, hvor herligt det blev, naar Otto vendte hjem sammen med faderen og hentede hende.

„Vil du da følge med os?“ spurgte Helvig og greb sin trofaste vens haand.

„Nei, jeg maa blive hos far, kan du skjønne“, var svaret.

To dage senere skulde Otto reise. Det var haardt for ham at sige farvel til sin søster og de kjære venner, han havde bundet paa dette fremmede sted; ordene stod fast i halsen paa ham, da han skulde udtrykke sin dybe taknemmelighed for den gjestfrihed, som var blevet vist ham.

De saa værdisager, som han havde taget med hjemmefra, bad han fru Maria at gjemme for sig, blandt andet et par smykker og et krusifiks af sølv. Selv tog han blot med et litet guldkors, besat med sjældne stene.

Gultende bedækkede han fru Marias haand med lys, og hun omfavnede ham med taarer

3 andedammen.

Den sinte mor Olsen.

i øinene og sagde: „Gud holde sin haand over dig, junker Otto. Hans engle beskytte dig og føre dig lykkelig tilbage igjen! Hav ingen bekymringer for Helvig; jeg skal sørge for hende, som om hun var mit eget barn.“

Ogsaa faderen var bebøjet ved afskeden. Han havde faaet de fremmede børn kjær; i begyndelsen havde han nærmest blot følt medlidenhed med dem; men senere have de bundet hans hjerte ved sit elskelige væsen. Han havde gjerne gaaet ind paa sin hustrus ønske, hun bad om, at Helvig kunde blive hos dem, og han havde gjerne ogsaa villet have Otto længere hos sig.

Bertel var ikke tilstede, da Otto forlod borgen. Han var gaaet op til Helvig og sad og trøstede hende.

Rigelig forsynet med reisemad og ogsaa med en del reisepenge — ridder Gerlak forlangte meget bestemt, at han skulde tage imod dem — drog Otto afsted. Albert og Walborg havde faaet lov til at følge ham et stykke paa vei. Længe vandrede de tause ved hinandens side, mens Wolf glad sprang omkring. De sølte alle tre, hvor tungt det var at skulle stilles, og tænkte paa, om de mere kom til at mødes i dette liv.

Otto brød først tausbeden med det spørgsmaal, som laa ham mest paa hjerte:

„Ja, mon vi kommer til at se hjerandrer igjen?“

Han fik intet svar. Hvem kan skue ind i fremtiden? Walborg havde taarer i øinene; men hun vilde ikke vise, hvor bebøjet hun var, og tvang sig tilslut til at komme med nogle fornøiede, muntre ord.

Ved middagstid var de naaede frem til en øde hedeefrækning. Her skiltes de. Da Otto sagde farvel til Walborg, tog han det før nævnte guldkors op af sin lomme og hængte det om hendes hals, før hun havde kunnet hindre det.

„Du maa altid bære dette kors paa dig“, sagde han, „men skjult under klæderne. Det skal minde dig om Helvig og mig.“

„Nei, nei“, udbrød Walborg og tog det kostbare smykke af sig igjen for at give ham det tilbage; men Otto hængte det atter om hendes hals og skyndte sig bort.

(Fortfættes.)

En historie om, hvad en liden pige udrettede.

Man læser mellem aar og dag saa mange smukke historier og lærerige smaastræk; men man tør vistnok med god grund paasta, at ikke alle er fra det virkelige liv. Den historie, som jeg her vil fortælle læseren, er imidlertid et virkelighedsbillede i ordets egentlige betydning — desværre —. Hos pastor L. gif der en liden pige, lad os kalde hende Emma, til konfirmationsforberedelse, og da hun gif meget daarligt paa det ene ben, spurgte hr. L., hvad der var iveien med benet. Hun svarte, at skaden stammede fra knæet, men negtede haardnakket at give nogen oplysning om, hvorledes skaden var opstaaet. Lille Emma boede hos gamle Mormor, der elskede hende usigeligt, saa meget mere som Emmas onkel, der boede sammen med de to, var meget raa og forfalden og idelig beredte familien sorg.

Da sygdommen i Emmas knæ imidlertid tog hurtigt til, henbødte pastor L. sig til en lægekundig dame, frk. B., som lovede at tage sig af sagen; men da hendes knæ ikke hjalp, maatte Emma søge lægehjælp, og omsider blev hun indlagt paa hospitalet i D. Her laa hun i lang tid og led store smerter i knæet; men aldrig kom der nogen klage over hendes læber, og altid led hun stille og taalmodigt. Efter et par maaneders forløb erklærede hospitalslægen imidlertid, at hun lige saa godt kunde opholde sig i et privat hus som paa hospitalet, da det alligevel vilde tage lang tid, før benet kunde komme sig, og Emma blev derfor udfkreven fra hospitalet, og paa frk. B.s foranstaltning kom hun i huset hos nogle venlige folk, som lovede at pleie hende efter bedste evne; og de holdt deres løfte, det maa man lade dem; men alt var forgjæves. Da der atter var gaaet nogle maaneder, fandt lægen det for raadeligt, at sende hende til et af statens hospitaler, hvor hvor han mente, hun kunde faa bedre pleie og maasse kunde blive helbredet. Atter maatte frk. B. optræde hjælpsomt, og hun og pastor L. sørgede saa for, at Emma, der aldeles ikke kunde taale at flyttes, blev ført fra B. til Rjøbenhavn i sengen.

Da hun havde ligget paa hospitalet i nogen tid, besøgte pastor L. hende, og endelig lykkedes det ham, at faa hende til at fortælle,

hvor hun havde hentet sin svaghed. Morbroderen var, som nævnt, meget henfalden til drik; men, da Emmas mormor paa det bestemteste havde forbudt hende, at give morbroderen berusende sager, vægrede Emma sig altid haardnakket ved at opfylde onkelsens fordringer, selv om han ogsaa truede hende. En dag var morbroderen saa skreden fra truffel til handling og havde, da Emma negtede at udlevere nøglen til skabet, hvor brændevinen fandtes, slynget sine jernbeslaaede træsko efter hende, og den havde truffet hende paa knæet, hvorved det blev noget forskudt. Formodentlig maa det raa menneske dog have følt samvittighedsnag over sin gerning; thi paa hans bøn lovede hun ikke at fortælle det passerede til nogen; men da pastor L. mente, at han i egenkab af hendes sjælesørger godt kunde blive delagtig i hemmeligheden, havde hun omsider fortalt ham sagens sammenhæng. I lang tid laa Emma paa hospitalet; men det gik stadig ned ad bakke, og endelig, da lægen skjønnede, at det var paa det sidste med barnet, sendte han bud efter den gamle mormor og frk. B., som begge indfandt sig paa hospitalet. Da de traadte ind i sygestuen, hvor lille Emma laa, var hun midt i en bøn, og frk. B. forstyrede, at hun aldrig havde hørt noget menneske bede saa smukt som det barn, der laa med døden paa læberne. Hun bad for sin mormor, for frk. B. og for pastor L. og alt paa en saa rørende barnlig maade, at alle de tilstedeværende fik indblik i, hvor megen dybde der kan være i en barnesjæl. „Jeg vidste jo nok, at I kom“, sagde hun, og smilede til mormoderen og frk. B., og det paa en saa tillidsfuld maade, og man kunde merke, at det var noget andet end den almindelige venten. Derpaa bad hun for hver især af de tilstedeværende. Til frk. B. sagde hun blandt andet: „Der vil komme tunge, meget tunge tider for dig; men hold kun fast ved Jesus, saa vil alt blive vendt til den bedste side.“ Til pastor L. sagde hun: „De vil komme til en meget stor by, hvor De en tid vil være meget utilfreds; men De maa ikke forjage. Hold fast!“ Det merkelige ved historien er, at begge disse ting passerede netop, som hun havde beskrevet. Derpaa uddelte hun forskellige smaating, som hun var i besiddelse af til de tilstedeværende, og sagde saa til frk. B.: „Sig til morbror, at jeg har tilgivet ham alt, hvad han har gjort mod mig.“

Hun vekslede endnu nogle ord med sine venner, og derpaa udaandede hun uden nogen synlig dødskamp. Da Emma var bleven jordfæstet, fulgte pastor L. og frk. B. til drankerens hjem, og mens pastor L. ventede udenfor, gik frk. B. alene ind til onkelen for at opfylde en døendes sidste bøn. I begyndelsen var onkelen grov og vilde intet høre af hende; men dog blev det en lang ventetid for pastor L., som i over en time maatte staa udenfor døren, og i al den tid var frk. B. hos drankeren, som, da hun gik, knælede ned og kysede hende paa haanden med det løfte, at han efter den tid aldrig mere vilde smage spiritus. Han holdt virkelig sit løfte og levede siden den tid som et arbeidsomt og ædrueligt menneske; saaledes havde lille Emmas smukke opførelse rørt ham. Saaledes faldt det i barnets lod, at redde „en sjæl fra dens veis vildfarelse“. Det var en stor mission, der var nedlagt i barnets hænder, men hun fuldsørte den og fuldsørte den godt.

Det rette kald.

Til Benjamin Franklin kom der en gang en haandverker i ret gode kaar, som dog ikke var tilfreds med sin stilling. Han syntes den indbragte ham for faa penge, var for anstrengende og desuden for uanseelig. Hertil svarte Franklin:

„Din stilling giver dig ikke penge nok. Det er, fordi du er pengebegjærlig. Den er for anstrengende. Altsaa er du doven. Du faar ikke ære nok af den. Du er med andre ord forfængelig og æreslyg. Men saa har du jo netop fundet det rette kald, som kan hjælpe dig at kæmpe imod tre stygge synder.“

Haandverkeren gik beskjemmet bort, fordi han maatte indrømme, at Franklin havde seet rigtigt; og fra den dag af gjorde han sit arbejde med et andet og bedre sind.

Smaatræk fra Hans Nilsen Hauges liv*).

1. Det tabte manuskript

Efter i en række aar at have havt de sterke aandelige dragelser og kampe kom Hauge i begyndelsen af april maaned 1796 til fred med Gud. I de paafølgende maaneder arbejdede han paa et lidet aandeligt skrift, som han gjerne vilde faa trykt, og i den hensigt vandrede han tilfods afsted fra sit hjem i Smaalene til Kristiania. Det var ved sanktjanstid det næbnte aar.

Da han imidlertid var kommen et par mil fra hjemmet, opdagede han, at manuskriptet — de skrevne blade — var borte. Han tænkte, at det formodentlig ikke var Guds vilje, at det skulde trykkes, forlod derfor hovedveien til Kristiania og slog rolig og tilfreds ind paa en bvgdevei, rimeligvis for at besøge en bekjendt. Bytturen var selvfølgelig opgivet.

Hans bestemmelsessted var omtrent en fjerdingvei fra veifillet. Nogle timer efter hans komme did træder en fremmed reisende, hvem vel forretninger førte til samme sted, ind. Han fortæller manden i huset, at han paa veien havde fundet „nogle papirer“. Hauge fik fat i papirerne, og det viste sig, at det var hans tabte manuskript. Hvilket fingerpeg fra Gud var ikke dette for Hauge! Hvor forunderlig, at Herren netop skulde styre hans vei ind paa denne sidevei, hvor finderen af de tabte papirer vilde komme! Hvor opmuntrende det var! Nu vandrede han videre, idet han gjorde Gud det løfte, at han vilde gjøre alt for at faa dette skrift i trykken.

2. Et møde paa landeveien.

Medens Hauge vandrede afsted, fik han paa landeveien saadan trang til at bede sin himmelske fader om, at hans rejse maatte blive til Guds ære, og at han maatte bevare ham i alle farer og trængsler.

Og saa udøjer han sit hjerte for Gud i lydelig bøn. Medens han bad, var en vandrer kommet i nærheden og stansede for at lytte.

Da Hauge havde endt sin bøn og atter reiste sig, traadte vandrereren frem og spurgte

*) Efter biskop Bangs bog om H. N. Hauge og hans samtid.

ham, om han var syg. Hauge svarede, at hans legeme var friskt, medens hans sjæl visnok ikke havde den styrke og sundhed som ønskeligt kunde være. Den fremmede blev ved dette svar endnu mere bestræbt i den tro, at Hauge var fra forstanden; han havde aldrig hørt nogen bede eller tale Mandens sprog.

Hauge forsøgte at begynde en gudelig samtale med ham og formane ham til omvendelse. Den fremmede ansaa al saaban tale som ytringer af galtskab; paa alle Hauges ord havde han kun dette ene svar: „Du er fra din forstand; du burde ikke gaa alene.“

Da Hauge forstod, at han paa denne vei intet kunde udrette, tog han fagen paa en anden maade, der vidner om hans skarpe blik og aandelige visdom. Han holdt ganske op at tale om aandelige ting og begyndte faa fornuftig som mulig at snakke med manden om verdslige ting.

Det hjalp! Manden begyndte at blive opmærksom og fik efterhaanden andre tanker om den underlige raring, han havde stødt paa. Da saaledes tilliden var vundet, førte Hauge uformerket atter samtalen ind paa de aandelige ting. Den fremmede blev „rørt af Guds Mand“ og „fattede tro“ til, hvad der blev ham sagt. Han blev ikke træt af at høre — ja han gif endog en hel mil længere, end han skulde, for at faa være sammen med sin andelige læremester; thi hans hjerte var brændende.

Denne mand havde før været et grovt, lastefuldt menneske; men havde fra denne stund et forandret sind, saa at de, som kjendte ham, forundrede sig derover.

To butikker.

[Med billede.]

I.

Stakkels smaal! Med fillede klæder, bare fødder og uden noget paa hovedet staar de foran en pragtfuld butik i en af Londons fine gader.

De staar og beundrer det altsammen og sammenligner al denne herlighed med deres egen lille butik og dens varer. Thi ogsaa de har en butik. Men kan det være muligt? Ja, i næste nummer skal I faa se et billede af den.